

Tornar a fonamentar el baluard

«Toca renovar aquell consens antifeixista que s'havia mantingut a Catalunya, segurament per inèrcia i d'una manera passiva, i tornar a fonamentar el baluard, des de tots els fronts, l'institucional i el civil»

Dijous 25 vaig anar a l'alberg Jaume I de l'Espluga de Francolí, el mateix lloc on 80 anys abans els màxims representants del que quedava de República espanyola acomiadaven els brigadistes internacionals.

El departament de Justícia de la Generalitat hi havia convocat un acte de record que va congregat un centenar de persones (aquesta dèria de l'Administració de fer actes públics en horari laboral), bàsicament gent d'entitats memorialistes, familiars de brigadistes vinguts d'arreu, personal de la mateixa Administració i alguns escadussers motivats com un servidor.

Va ser un acte digne, dins d'un cicle també molt digne organitzat per la Generalitat de Catalunya com a homenatge i record als voluntaris internacionals contra el feixisme. Al cap de tres dies, coincidint amb l'aniversari de l'última desfilada de brigadistes a la capital catalana, l'Ajuntament de Barcelona també els homenatjava amb un acte al monument que hi ha a la Rambla del Carmel.

Ni a l'Espluga ni a Barcelona no hi va haver cap representant del govern espanyol del PSOE, que aquells dies no va fer ni una trista menció a l'efemèride, tot i reclamar-se hereu de la República que els brigadistes van venir a defensar.

La cosa ja no anava amb el PSOE, com ja no hi va la república com a forma d'Estat ni l'autodeterminació dels pobles proclamada anys enrere. A mesura que el partit que avui governa l'Estat s'ha volgut mostrar més espanyol, més s'ha posat a xiular davant de l'avenç de la ultradreta, perquè, siguem clars, la manera de ser molt espanyol és ser fatxa, com una tendència nacionalista irrefrenable, una seqüència suposadament lògica, que porta a l'homogeneïtzació i l'autoritarisme.

Quan el PSC ha volgut fer front al projecte independentista en els seus moments àlgids, com ho ha fet? Manifestant-se, sense incomodar-se gaire, al costat de grups nazis a les convocatòries de Societat Civil Catalana.

A Catalunya, fins ara, l'única frontera difusa entre ultradreta i partits parlamentaris era amb el PP. Tota la resta era, suposadament, un bloc. Hi ajudava el fet que la dreta catalana, tot i els sectors col·laboracionistes, sabia què és el feixisme i l'havia patit, a diferència d'altres dretes. D'un temps ençà, però, PSC i Ciutadans han contribuït a fer més grans les esclotxes per on s'escola l'autoritarisme i, per tant, a fer més propera l'amenaça que recorre Europa i el món.

En aquest context, crec que toca renovar aquell consens antifeixista que s'havia mantingut a Catalunya, segurament per inèrcia i d'una manera passiva, i tornar a fonamentar el baluard, des de tots els fronts, l'institucional i el civil. Les polítiques de memòria, inexplicablement arraconades en l'última dècada, han de tornar a ser un eix prioritari.

Actes com els del departament de Justícia a l'Espluga de Francolí, de l'Ajuntament de Barcelona al Carmel o els del munt d'entitats que s'han coordinat a Lleida per commemorar com mai fins ara la massacre del 2 de novembre de 1938 van en la bona direcció. Tolerar el passeig de Jusapol pel centre de Barcelona, com va fer el conseller Buch, per exemple, no.

L'antifeixisme no és història, no és passat, no és simple llenguatge gruixut de sectors

radicalitzats. És i ha de ser present, és i ha de ser a les escoles, a les entitats, a l'esport, als partits polítics, als ajuntaments.

És el "No passaran" de Cuixart, és la digna resposta d'Altsasu, perquè no es pot ser demòcrata sense ser antifeixista i no es pot ser antifeixista sense conèixer què representa el feixisme i detectar-lo a temps per combatre'l. Els actes de memòria històrica no són per a quatre friquis nostàlgics del passat, sinó per a gent que tenim molt clar quin país no volem.